

M.S.W. Sem-II (CBCS) (2016 Course) : SUMMER - 2019

SUBJECT: URCD-5: PANCHAYATI RAJ SYSTEM

Day: Saturday
Date: 11/05/2019

S-2019-0569

Time: 10.00 AM TO 01.00 PM
Max. Marks: 60

N.B:

- 1) All questions are **COMPULSORY**.
 - 2) Figures to the **RIGHT** indicate full marks.
 - 3) Both Sections should be written in **SEPARATE** answer book.
-

SECTION-I

- Q.1** Write short note on **ANY TWO** of the following: [10]
- a) Organisational structure of Panchayati Raj institutions.
 - b) State Finance Commission.
 - c) Recommendations of Balwant Rai Mehta Committee.

- Q.2** Elaborate how Mahila Sabha and Gram Sabha help in democratic decentralization of Panchayati Raj Institutions. [10]

OR

Explain the major functions of Panchayati Raj institutions at District and Taluka level.

- Q.3** Describe the major functions of elected representatives of Gram Panchayat in Maharashtra [10]

OR

Discuss the functions of Zilla Parishad and its impact on rural development in Maharashtra.

SECTION-II

- Q.4** Write short note on **ANY TWO** of the following: [10]
- a) Role and responsibilities of Gram Sabha.
 - b) Impact of globalization on local self- governance.
 - c) Issues in Gram Panchayati and social inclusion.

- Q.5** Write an essay on Politics in Panchyat Raj Institutions [10]

OR

State the main provisions of MGNREGA 2006

- Q.6** Explain the role of people's participation in Panchayati Raj institutions will help in enhancing social justice. [10]

OR

Community dynamics, the real challenge of Panchayati Raj Institutions today - critically analyse this statement in view of its implications.

* * * * *

मराठी रूपांतर

सूचना:

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
- २) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- ३) दोन्ही विभाग वेगवेगळ्या उत्तरपत्रिकेत सोडवावे.

विभाग - १

- प्र.१ खालील पैकी कोणत्याही दोन वर टिपा लिहा. (१०)
- अ) पंचायत राज संस्थेची संघटनात्मक रचना
ब) राज्य वित्त आयोग
क) बळवंतराय मेहता समितीच्या शिफारशी
- प्र.२ पंचायत राज संस्थांमधील लोकशाहिच्या विकेंद्रिकरणामध्ये महिला सभा आणि ग्राम सभा यांची कशा रीतीने मदत होते ते सांगा. (१०)
- किंवा
तालुका आणि जिल्हा पातळीवरील पंचायत राज संस्थेची प्रमुख कार्ये सांगा.
- प्र.३ महाराष्ट्रातील ग्राम पंचायतीतील लोक प्रतिनिधींची मुख्य कार्ये सांगा. (१०)
- किंवा
जिल्हा परिषदेची कार्ये सांगून त्यांची ग्रामीण विकासावरील परिणामांची चर्चा करा.

विभाग - २

- प्र.४ खालील पैकी कोणत्याही दोन वर टिपा लिहा. (१०)
- अ) ग्राम सभेची भूमिका व जबाबदाऱ्या
ब) जागतिकीकरणाचा स्थानिक स्वराज्य संस्थावरील परिणाम
क) ग्राम पंचायत आणि सामाजिक समावेशकता
- प्र.५ पंचायत राज संस्थांमधील राजकारण यावर निबंध लिहा. (१०)
- किंवा
म. न. रे. गा. २००६ कायद्यातील मुख्य तरतुदी सांगा.
- प्र.६ सामाजिक न्याय धृढ करण्याकरिता पंचायत राज संस्थांमधील लोक सहभागाची भूमिका विषद करा. (१०)
- किंवा
समुदाय चलता (डायनॅमिक्स) ही पंचायत राज व्यवस्थेमधील खरे आव्हान आहे त्याच्या परिणामांच्या दृष्टिकोनातून या वाक्याचे चिकित्सक विश्लेषण करा.

* * * * *